

SOSYAL YARDIM VE HİZMETLER

YOKSULLUK

Yoksulluk basit olarak insanların temel gereksinimlerini karşılayacak minimum yaşam standartlarına sahip olunmamasıdır.

Yoksulluğun tek bir tanımı yoktur ve çok boyutlu bir kavramdır. Yoksulluğu açıklamak için mutlak-görelî, objektif-subjektif, gelir yoksulluğu-insani yoksulluk, çalışan yoksullar gibi kavramlar üretilmiştir.

En genel anlamıyla yoksulluk; gelir eksikliği-azlığına bağılı olarak, asgari yaşam düzeyini sürdürmek için gereken mal ve hizmetlerden yararlanamamaktır. Yoksulluk toplam kazançların biyolojik varlığın devamı için gerekli olan yiyecek, giyim vb. asgari düzeydeki fiziki ihtiyaçları karşılamaya yetmemesi olarak da tanımlanmaktadır.

Yoksulluk kavramı, beşeri ihtiyaçlar kavramına dayanır. İnsan toplumsal bir varlıktır ve bu nedenle fiziki varlığını sürdürmesi için gerekli olan beslenme ihtiyacının yanı sıra giyim, barınma, eğitim, sağlık, kültür, ortak yaşama, dinlenme, estetik ve buna benzer sosyo-kültürel ihtiyaçları olan bir varlıktır.

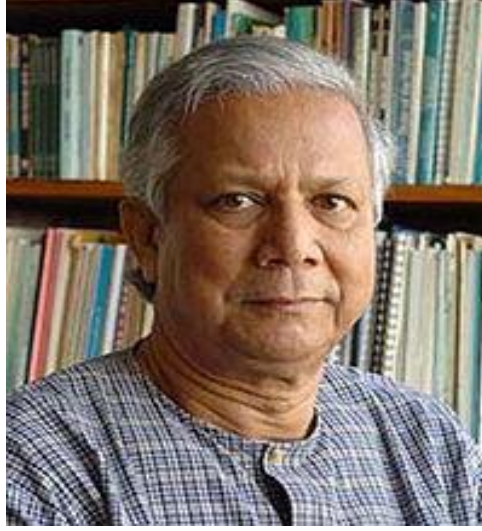
YOKSULLUK İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

Gıda Yoksulluk Sınırı, kabul edilebilir en düşük gıda tüketim düzeyi olarak belirlenebilir. Yoksulluk sınırı belirli bir kişi ya da hane halkı (Örneğin orta yaşlarda bir erkek veya dört kişilik bir aile için) için asgari besin gereksinimini belirlemeye çalışır. Uygulamada belirlenen asgari düzey alınması gereken kalori miktarını (enerji gereksinimini) belirler ve yeterli kalorinin alınması durumunda diğer besin gereksiniminin (protein, karbonhidrat, yağ, v.b.) karşılandığı varsayılır.

Gıda Dışı Harcamalara Göre Yoksulluk Sınırı, asgari düzeyde de olsa gıda harcamalarını karşılayan ancak insanca yaşamak için gerekli olan diğer bazı ihtiyaçları (giyim ve barınma v.b.) karşılayamayan kişi ya da hane halkı mahrumiyet ve yoksulluk içindedir. Bu nedenle asgari gereksinimleri belirleyen sepetin içinde gıdanın yanı sıra giyim ve barınma gibi ihtiyaçlar da yer almalıdır.

Çalışan yoksulluğu, iş piyasasına katılmakla ve çalışmakla birlikte mutlak ve görelî yoksulluk sınırının altına düşen çalışanları nitelendirmektedir.

Sosyal dışlanma (social exclusion), Avrupa Konseyi tarafından temel eğitimden/becerilerden mahrumiyet ya da ayrımcılık dolayısıyla toplumun dışına itilme ve toplumsal hayata dilediğince katılmama durumu olarak tanımlanmaktadır.

Muhammed Yunus

Bangladeřli bankacı ve ekonomi profesörü.
Mikrokredi kavramını bulan ve geliştirenlerdendir.
Grameen Bankası'nın kurucusudur.

2006'da Yunus ve bankasına sosyal ve ekonomik bir gelişme yaratmadaki çabalarından ötürü Nobel Barış Ödülü verilmiştir.

YOKSULLUKLA MÜCADELEDE ÖRNEK BİR UYGULAMA: MİKRO KREDİ

Mikrokredi sistemi vasıtasıyla kişiye yemesi için bir balık verilmez !!!

Ona nasıl balık tutulacağı da öğretilmez!!!

Bunların ötesinde, yoksulun balık tutmak için bir ağ veya kayık kiralaması veya alması sağlanır.

Mikrokredi temel felsefe olarak yoksulluk ile mücadeleyi yoksullara balık vererek yapmamaktadır.

Kredi, iş için beklemektense kendi işini oluşturmayı sağlamaktadır.

Erdil Yaşaroğlu © www.komikaze.net

YOKSULLUKLA MÜCADELEDE ÖRNEK BİR UYGULAMA: MİKRO KREDİ

1970 yılında Chittagong Üniversitesi'nde Bölüm Başkanı olan Muhammed Yunus ve ekibi, ülkenin içinde bulunduğu zor koşullar ve özellikle kırsal kesimde yoğunlaşan yoksullukla mücadele etmek için, köydeki yoksullarla görüşmelerinin sonucunda, işlerini devam ettirebilmeleri için gerekli küçük kredilere finansal sistemden ulaşamayan yoksulların kayıt dışı kredi kullandırıncıları tarafından sömürüldüklerini fark ederler. Bu kişilerin geçimini sağlamak için kullandığı malzemeyi alacak parası yoktur. Günlük %10 faiz oranı üzerinden borçlanarak malzemeyi almakta ve kredi şartı olarak akşam yaptığı tabureleri piyasadaki fiyatın daha altında bir fiyatla borçlu olduğu kişiye satmaktadırlar. Halbuki malzemeyi kendileri alabilse kazançları çok daha fazla olacaktır ve malzemeyi alabilmesi için gerekli para 22 cent'tir.

Yunus ve ekibi, bu durumda olduğunu tespit ettiği 42 kişiye, ihtiyaç duydukları malzemeleri alabilmeleri için 27 dolar kredi vermiştir. Verilen kredilerin tamamının geri dönmesiyle daha fazla sayıda kişiye kredi verilmeye başlanmıştır.

Sonuçta Yunus, yoksul insanların yoksul olma sebebinin aslında sanıldığı gibi eğitimsiz ya da cahil olmaları değil sermaye sahibi olmamaları olduğu sonucuna varmıştır.

1980'li yıllarda ise proje dünya çapında dikkat çekmeye başlamış ve Ford Vakfı gibi uluslararası kuruluşlardan finansal yardımlar gelmeye başlamıştır.

42 kişiye ihtiyaç duydukları malzemeleri alabilmeleri için verilen 27 dolar kredi ile başlayan proje, bugün dünyanın pek çok ülkesine yayılmış ve milyar dolarlar ile ifade edilen boyutlara ulaşmıştır.

MODERN SOSYAL GÜVENLİK TEKNİKLERİ

MODERN SOSYAL GÜVENLİK TEKNİKLERİ

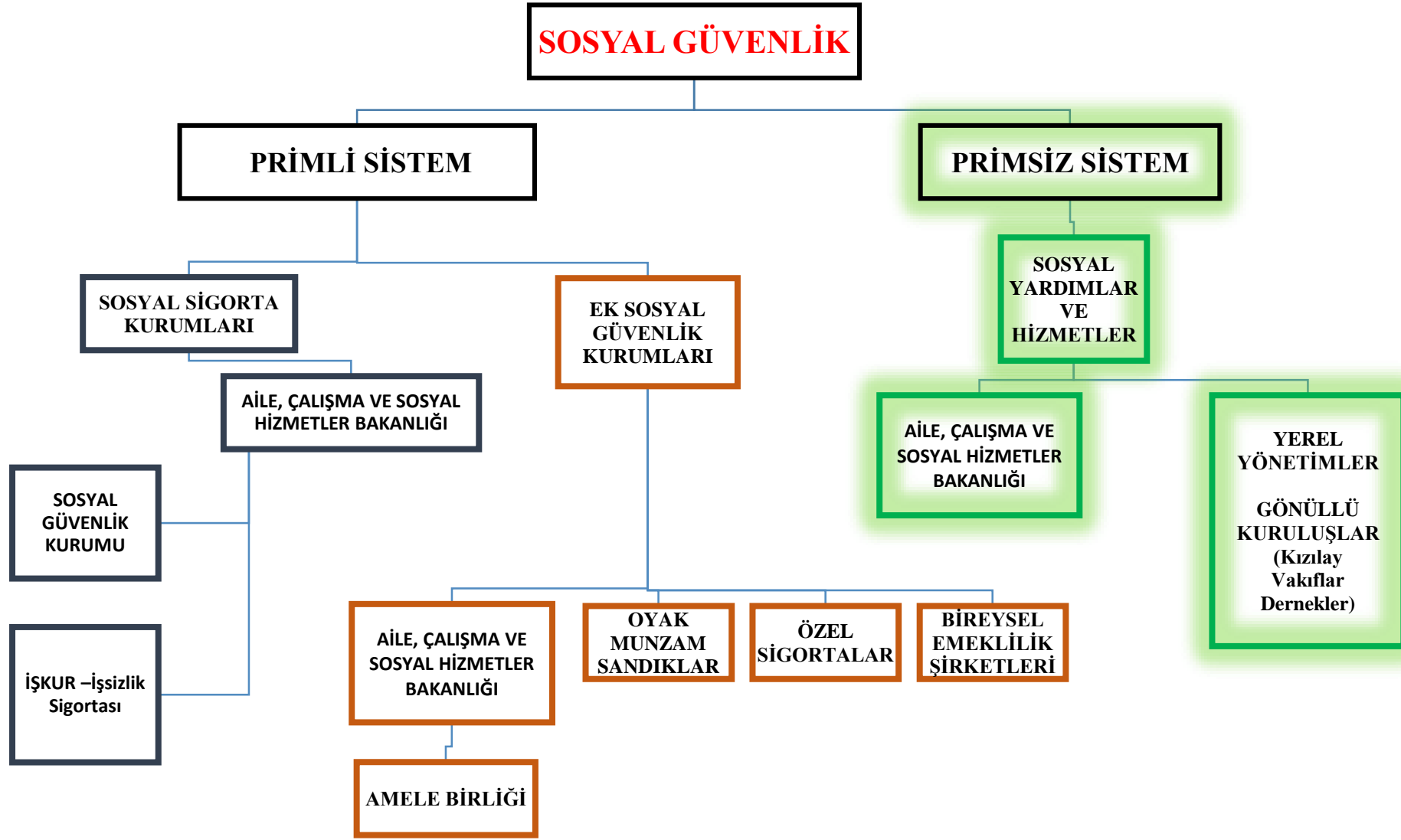
Sosyal Yardım ve Hizmetler

- Faydalananların finansmana iştirak etmemeleri
- Finansmanın merkezi veya mahalli idarelerce karşılanması
- Sosyal güvenlik garantisinin karşılıksız olması
- Zorunlu katılma ilkesine dayanmaması

Sosyal sigortalar yalnızca çalışanları ve gelir sahibi olanları kapsama almaktadır. Doğuştan veya sonradan sakat kalanlar, işsizler, belirli süre prim ödeme ve sigortalı olma şartını yerine getiremeyenler sosyal sigortaların sağladığı sosyal güvenlik garantisinden mahrum kalmaktadır. Bu müessese kapsamında sağlanan sosyal güvenlik garantisinden faydalanmak için toplumun bir üyesi olmak ve sosyal güvenlik ihtiyacı duymak yeterlidir. Sosyal yardımlar ve hizmetler üç farklı şekilde gerçekleştirilir:

- **Hizmet olarak:** Belirli toplum kesimlerinin veya bütün nüfusun, karşılıksız veya çok düşük bir bedel ödeyerek faydalandıkları hizmetlerin sunulması olarak gerçekleştirilebilir. Sağlık hizmetleri bu gruba örnek verilebilir.
- **Aylık veya gelir ödeyerek:** Muhtaç durumda olan yaşlılara, sakatlara ve kimsesizlere şartsız olarak aylık bağlanması ile gerçekleştirilebilir.
- **Yardım olarak:** Genellikle bir defaya mahsus veya kısa süreli yapılan aynı veya nakdi yardımlardan oluşur. Daha çok geçici süre için ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamaya yönelik ve sürekliliği olmayan yardımlardır.

KURUMSAL YAPI

SOSYAL YARDIM VE HİZMETLER

SOSYAL YARDIMLAR	SOSYAL HİZMETLER	GÖNÜLLÜ KURULUŞLAR
65 YAŞ ÜZERİNDEKİ MUHTAÇ VE GÜÇSÜZLERE YARDIMLAR (2022)	SOSYAL HİZMETLER KANUNU (2828)	KIZILAY
SOSYAL YARDIM VE DAYANIŞMAYI TEŞVİK FONU (3249)	GENEL SAĞLIK SİGORTASI (5510)	VAKIFLAR
İSTİKLAL MADALYASI ALMIŞ OLANLARA ÖDENEN AYLIKLAR (1005)	ENGELLİLER HAKKINDA KANUN (5378)	DERNEKLER
MUHTAÇ ASKER AİLERİNE YARDIMLAR (4109)		
NAKDİ TAZMİNAT VE AYLIKLAR (2330)		
VATANİ HİZMET TERTİBİNDE ÖDENEN AYLIKLAR (3292)		